

RETEN I GLOSTRUP DOM

afsagt den 23. oktober 2023

Sag BS-13556/2021-GLO

Sagsøger
(advokat Christian Just Werenberg)

mod

Forsikringselskab
(advokat Klaus Kastrup-Larsen)

Denne afgørelse er truffet af dommer Gitte Arildsen.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 7. april 2021.

Sagen drejer sig om forsikringsdækning under en tegnet All-risk
Entrepriseforsikring.

Sagsøger har nedlagt følgende påstand:

Forsikringselskab skal til Sagsøger betale 1.380.000
kr. med procesrente fra den 23. september 2020.

Forsikringselskab har nedlagt påstand om frifindelse

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens §
218 a.

Parternes synspunkter

Sagsøger har i sit påstandsdokument anført:

" ...

SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER:

Omdrejningspunkter

Efter sagsøgers vurdering er der følgende omdrejningspunkter i nærværende sag:

1. Om All Risk Entrepriseforsikring
2. Om den anmeldte skade
3. Om forløbet frem mod konstatering af fejl i udstøbning
4. Betingelser for forsikringsdækning
 - a. "Fysisk skade"
 - b. "På den forsikrede genstand"
 - c. "Ved uforudsete hændelser"
5. Undtagelser fra forsikringsdækning
 - a. LEG3-klausulen
 - b. Andre undtagelser
6. Opgørelse af sagsøgers krav
7. Selvrisici / Serieskader

Ad. 1. Om All Risk Entrepriseforsikring

I "Entrepriseforsikring", s. 52ff af Pernille Sølling og Mark Andersen (der er den mest anerkendte danske fremstilling på området) anføres følgende om entrepriseforsikring og All Risk Forsikring:

"Sker der under byggeriet andre skader (end brand, storm, frost, vand-skade, tyveri m.m., red.) på entreprisen, er udgangspunktet, at entreprenøren i forhold til bygherren er pligtig at afhjælpe disse skader for egen regning. En almindelig ejendomsforsikring dækker ikke byggeskader. Der kan imidlertid tegnes en forsikring, der som udgangspunkt dækker skade af enhver art, som indtræffer på byggeriet i byggeperioden.

En sådan all risks forsikring kan tegnes under den kombinerede entrepriseforsikring.

...

All risks forsikringen dækker de arbejder, der indgår i entreprisen..."

Derudover henviser Sølling og Andersen til Højesterets dom i U1996.1196H (rettelig U1996.1161H), hvor Højesteret udtaler følgende:

”Det angives i policen, at ikke alene bygherren, men også de til entreprisens udførelse medvirkende entreprenører er sikrede, og at policen omfatter »Arbejdsobjektet, materialer og midlertidige anlæg ...«. Højesteret finder, at policen herefter i overensstemmelse med udtalelserne fra Assurandør-Societetet og Entreprenørforeningen må forstås på den måde, at hver enkelt entreprenør skal anses som sikret ikke alene - således som det også uden særlig vedtagelse ville følge af forsikringsaftalelovens §54, stk. 1 - i relation til skade på den pågældendes eget arbejde, men også i relation til skade på de øvrige entreprenørers arbejder.”

Det gøres på den baggrund – og særligt i lyset af sagsøgte bemærkninger om mangler – gældende, at sagsøger er sikret under den omhandlede All Risk Entrepriseforsikring i relation til skade på sagsøgers eget arbejde.

Det gøres desuden gældende, at der helt kan ses bort fra sagsøgtes anvendelse af mangelbegrebet, idet dette ikke har betydning for skader, der opstår før aflevering og som er dækket af forsikringen. Det bemærkes i den forbindelse, at mangler og skader ikke – som det ellers gøres gældende af sagsøgte – er hinandens modsætninger i relation til forsikringsdækning; En skade på en entreprenørs eget arbejde, vil udgøre en mangel, hvis arbejdet afleveres med skaden. Dette afskærer imidlertid ikke forsikringsdækning over en kaskoforsikring, hvis der er konstateret en skade i byggeperioden.

Tilstedeværelsen af en skade før aflevering, kan måske bedre og mere præcist udtrykkes som en ”defekt” – og ikke som en mangel, der som bekendt er et juridisk begreb.

Det kan forekomme besynderligt, at entrepriseforsikringen dækker forhold, der er udtryk for fejl begået af sikrede fx en underentreprenør. For at imødegå dette er det i dækningsundtagelserne (bilag 7, side 8) anført, at der ikke ydes dækning for de såkaldte primærskader, men kun for sekundærskader. I policen, der er gældende i nærværende sag, er den nævnte dækningsundtagelse ændret (ved indsættelse af LEG3-klausul) således, at der ikke længere sondres mellem primærskader og sekundærskader, således at alle skader og alle følger dækkes. Forbedringer er dog undtaget. Mere herom nedenfor vedrørende LEG3-dækning.

Sagsøger har indkaldt 2 af sagsøgtes tidligere medarbejdere. Medarbejderne vil under hovedforhandlingen afgive forklaring om dækningsomfanget af sagsøgtes All Risk Entrepriseforsikring.

Ad. 2. Om den anmeldte skade

Totalentreprenøren på projektet indgik den 8. maj 2019 en underentreprisekontrakt med Underentreprenør 1 om udførelse af undergulve og parket på Projektet X for en samlet entreprisepå 10.500.000 kr. ekskl. moms. Opgaven omfattede 786 boliger, et fælleshus og en parkeringskælder samt tilhørende udearealer.

Der blev i alt udstøbt 16.800 m² gulve af sagsøger.

Sagsøger udførte som underentreprenør til Underentreprenør 1 undergulve på Projekt X, der er omdrejningspunktet for nærværende sag.

Sagsøgers undergulve opbygges sædvanligvis således:

- 1: støbning af 94 mm EPS beton direkte på bygherrens eksisterende 220 mm huldæk
- 2: udlægning af 6 mm lydudlægningsmateriale kant til kant (den blå skum-måtte)
- 3: udstøbning af 60 mm fiber slidlag

Arbejdet blev ledet af en af sagsøgers byggeledere, som igangsatte, førte tilsyn med og sørgede for fremdrift af arbejdet, herunder at et arbejdsjak blev igangsat på byggepladsen om morgenen.

Ved støbningen af den nederste beton (1) starter pumpen med at blande cement, flamingo og vand i karret, hvorefter betonen sammenblandes i den pågældende korrekte tid. Når blandingstiden er overstået "skydes" blandingen med trykluft derhen, hvor det er planlagt det pågældende

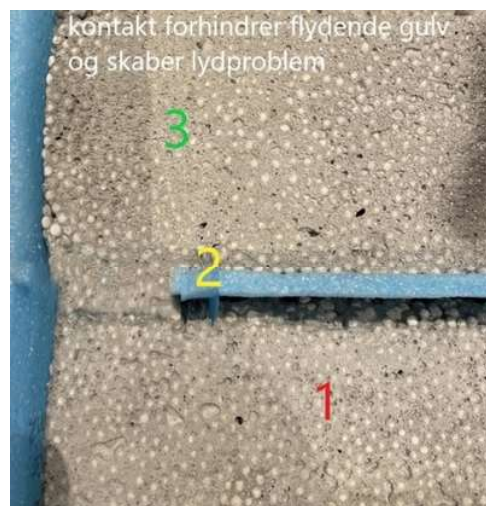
arbejde skal udføres. Sagsøgers medarbejdere tager imod blandingen og fordeler indholdet på gulvet. Inden betonen uddeles i en lejlighed, bliver lodrette kantbånd stillet op. Et arbejdsjak består af tre medarbejdere, hvor én person står ved pumpen og sørger for at denne fødes og de to resterende medarbejdere tager imod materialet.

Når den nederste beton har hærdet i tilstrækkelig tid udlægges lyddugen (2) af sagsøgers medarbejdere. Som udgangspunkt er der ikke behov for, at lyddugen lægges helt op til kantbåndet, idet den normale vægt i den nederste beton sædvanligvis ikke er tilstrækkelig til at give en dårlig lydmåling. Det er således ikke almindelig praksis for støbning af gulve foretaget af sagsøger, at lyddugen lægges helt op til det lodrette kantbånd, men for den omhandlede gulvtype var det påkrævet. Når betonen for undergulvet er lagt (1), betonen er hærdet og lyddugen udlagt (2), udstøbes det sidste lag (3) på sammen måde som ovenfor (dog med den undtagelse at man i stedet for flamingo blander grus i blandingen). Sagsøgers byggeleder instruerer og udfærdiger kvalitetskontrol.

Som anført er der tale om den samme udstøbningsproces udført i samtlige boliger i entreprisen, og det kan herefter lægges til grund, at skaderne vedrørende sammenstøbning mellem de to betondæk og de opståede lydproblemer er opstået i samtlige boliger.

Sagsøger vil under sin partsforklaring kunne redegøre for arbejdets gang og processen i øvrigt.

Den på Projekt X udførte konstruktion kan illustreres således:

Ad. 3. Om forløbet frem mod konstatering af fejl i udstøbning

Forsikringselskabet har i duplikken gjort gældende, at den udførelse som ubestrideligt har fundet sted efter lydnotatet af 30. oktober 2019, jf. processkrift 1, side 1, nederst og side 2, øverst, ikke har sin baggrund i en uforudset hændelse.

Der blev i alt udstøbt 16.800 m² gulve af sagsøger.

Som bilag 14 er fremlagt sagsøgers faktura af 17. oktober 2019 sammen med stædeopgørelse 6 af 24. oktober 2019. Af sidstnævnte er det alene de to øverste linjer, der vedrører støbte gulve med de omhandlede problemer. De øvrige linjer vedrører støbte gulve, hvor der skulle lægges trægulve. Disse gulve havde ikke samme problemer.

Af stædeopgørelsens to øverste linjer ses, at der den 24. oktober 2019 var udført 100% af støbearbejdet med de pågældende gulve. Arbejdet med udstøbning var således afsluttet da Akustik virksomhed redegjorde for problemerne med trinlyd, og det bestrides derfor, at sagsøger kunne have begrænset omfanget af skaderne med henvisning til det nævnte notat om trinlydsproblemerne.

Der kan i øvrigt ses bort fra bilag 10, der er en fejludskrift. Datoerne i bilag 10 harmonerer ikke med datoerne for udførelsesperioden.

I perioden oktober 2019 – januar 2020 blev der foretaget en række orienterende trinlydsmålinger af Akustik virksomhed med henblik på at kontrollere trinlyden i forhold til forskellige gulvbelægnings og tykkelse af skumbeton. Dette med henblik på at overholde gældende normer og krav. Lydprøverne blev foretaget før indsættelse af døre, støbning af skakte, lukning af facade med fuger mv. i byggeriet.

Af lydnotat af 30. oktober 2019 (bilag 1) vedrørende lydmålinger udført den 28. oktober 2019 fremgår følgende:

"1. Formål

Der er gennemført orienterende målinger af trinlydniveau fra gulv i stue-plan for at vurdere, hvorvidt krav, jf. Bygningsreglementet 2015/DS490 lydklasse C kan opfyldes. Målingerne er udført i prøveboligen 2E.1.18....

[..]

2. Resumé

De gennemførte målinger af trinlydniveau viser, at bestemmelse om trin-lydsniveau fra gulve i opholdsrum L'n,w < 53 dB, IKKE kan opfyldes. Der er af andre udbedringsårsager opbrudt et mindre stykke af gulvkonstruktionen i alle boliger på etagen. I stort set samtlige opbrydninger er det tydeligt, at trinlydsmatten ikke er ført ud til kantisolerin-

gen. Der er konstateret mellem 10-50 mm afstand, hvor afretningen således er støbt direkte sammen med skumbetonen. Skumbeton kan ikke i praksis regnes for at yde tilstrækkelig trinlydsdæmpning. Det er således Akustik virksomhedens vurdering, at årsagen til overskridelsen skyldes den mangelfulde udførelse af trinlydsmåtten. Baseret på de mange synlige fejl vurderes, at fejlen er omfattende og sandsynligvis kan omfatte hele byggeriet.”

Det fremgår endvidere af Akustik virksomhedens følgemail af 30. oktober 2019 (bilag 2) i forbindelse med fremsendelse af lydnotatet til totalentreprenøren, at Akustik virksomheden ved udarbejdelsen af lydnotatet har anvendt Ingeniørvirksomhedens notat NO_AKU-L004, som grundlag for vurderingen af, hvorvidt trinlydsmåtten er udført korrekt. I e-mailen er således anført:

”I Ingeniørvirksomhedens notat NO_AKU_L004 er korrekt anført forudsætning for den valgte konstruktion:

3.2 Etagedæk

[..]

3.2.3. Det er essentielt, at overbetonen ikke sammenstøbes med underliggende skumbeton. Det kan f.eks. gøres ved at udlægge folie inden der støbes overbeton, eller ved at benytte en tykkere flydemørtel/overbeton.

[...]

Det er punkt 3.2.3, der meget tydeligt ikke er fulgt.”

Det fremgår af lydnotatet af 30. oktober 2019 (bilag 1), at ”årsagen til overskridelsen skyldes den mangelfulde udførelse af trinlydsmåtten”. Det gøres gældende, at årsagen mere præcist er sammenstøbningen af de to betonlag, hvorefter lyden kan bevæge sig gennem konstruktionen. Dette var baggrunden for behovet for afhjælpning/udbedring. Lyddugets funktion er at holde afstand mellem de to lag beton, hvis denne afstand havde været opretholdt, havde der ikke været behov for udbedring.

Efter modtagelsen af førnævnte lydnotater blev 1 lejligheds gulve brudt op, for at vurdere årsagen til skaden, og om den påtænkte udbedring ville medføre, at dagældende krav og normer blev overholdt. Det var først herefter, at totalentreprenør og sagsøger anerkendte, at gulvene skulle udbedres.

For god ordens skyld bemærkes, at totalentreprenøren på intet tidspunkt orienterede sagsøger eller Underentreprenør 1 om ovennævnte notat fra

Ingeniørvirksomhed, og Underentreprenør 1 og sagsøger blev heller ikke orienteret om de

yderligere trinlyds-målinger, som blev foretaget efterfølgende af Akustik virksomhed.

På baggrund af ovennævnte lydnotater gøres det gældende, at også et lydniveau, som det omhandlede, der bl.a. var i strid med bygningsreglementet, udgør et forhold omfattet af definitionen af en "skade" omfattet af All Risk Entrepriseforsikringen.

Sagsøgte har efterspurgt oplysninger om, hvor langt sagsøger var nået på tidspunktet for lydnotatet af 30. oktober 2019, og om hvorfor sagsøger fortsatte med udførelsen i et ½ år. Hertil kan sagsøger bemærke, at der ikke på tidspunktet for lydnotatet var konstateret en årsag til lydproblematikken. Der var således ikke påpeget skader eller fejl ved sagsøgers udførelse på dette tidspunkt, hvorfor sagsøger fortsatte sit arbejde i overensstemmelse med den indgåede kontrakt.

Sideløbende hermed igangsatte totalentreprenøren udbedring af trinlydsproblematikken, jf. bilag 12 (ordrebekræftelse på udbedring). Som det ses af bilag 12, kostede det kr. 2.074.000 kr. at udbedre skaden. Dette blev således igangsat inden man havde fundet ud af årsagen til de dårlige lydforhold.

Ad. 4. Betingelser for forsikringsdækning

A. Fysisk skade / fysisk forandring

Forsikringspolice er fremlagt som bilag A, og forsikringsvilkår er fremlagt som bilag 7. Af forsikringsvilkårenes punkt 5.1. fremgår følgende:

"5.1 All risks - arbejdsobjekt

5.1.1 Hvad er dækket af forsikringen

Forsikringen dækker fysiske tab og skade på de forsikrede genstande ved uforudsete hændelser med de i policen angivne undtagelser og betingelser."

Det er således en betingelse for forsikringsdækning, at der er tale om fysisk skade eller tab på de forsikrede genstande.

Af den af sagsøgte fremlagte voldgiftskendelse (bilag C) fremgår følgende:

"There is no legal definition in Danish Law of the term "physical damage to property". However, based on the purpose of the all risks insurance and the usual understanding of similar expressions in property insurance contracts the Tribunal finds that in Danish Law "a physical

damage to the insured property" must be understood as an occurrence resulting in a physical change that is of a negative nature"

Der skal med andre ord (ifølge Voldgiftskendelsen) være tale om en fysisk forandring ("physical change") af negativ karakter ("of negative change").

Netop denne formulering anvendes af Højesteret i dommen af 20. januar 2021 – den såkaldte "Partliner-dom", der vedrørte skadebegrebet under en Erhvervs- og produktansvarsforsikring. I denne sag fastslog Højesteret, at: "Af note 36 i kommentarerne fremgår, at ansvar for rene formuetaf ikke dækkes, og at forsikringen således kun dækker ansvaret for realskader, dvs. sådanne skader, som på person eller ting giver sig udslag i en konstaterbar forandring af negativ karakter."

Højesteret fastslår således, at der (også) ved vurdering af skadebegrebet under en Erhvervs- og produktansvarsforsikring gælder, at en skade defineres som "skader, som giver sig udslag i en konstaterbar forandring af negativ karakter.

Det gøres gældende, at der ikke er forskel på "fysisk forandring" (som angivet af Voldgiftsretten) og "konstaterbar forandring af negativ karakter" (som angivet af Højesteret), og at skadebegrebet derfor skal forstås ens – uanset den konkrete forsikringstype. Dette ikke mindst af hensyn til forsikringstager og muligheden for at vurdere den forventede forsikringsdækning ved tegning af forsikringen.

Det gøres gældende, at der med sammenstøbningen af undergulv (1) og overgulv (3) og overskridelse af krav til trinlyd er opstået en fysisk forandring af negativ karakter på sagsøgers entreprise. Dette gælder hver for sig og samlet set.

Der ville ikke have været tale om en fysisk forandring af negativ karakter, hvis overgulvet nemt kunne løftes væk og man derefter kunne lægge den manglende lyddug. Det er som beskrevet imidlertid ikke tilfældet. Man kan kun udføre lyddugen korrekt, hvis overgulvet nedbrydes og fjernes på det sted, hvor der mangler lyddug, og dernæst udlægge lyddug helt ud til det lodrette kantbånd.

- Sammenstøbning af under- og overgulv er en fysisk skade
 Det gøres desuden gældende, at der ved sammenstøbning af to lag beton, der var tiltænkt at være adskilt, er indtrådt en konstaterbar fysisk forandring af negativ karakter. Såvel under- som overgulvet er (utilsigtet) undergået en fysisk forandring af negativ karakter. Den planlagte

og tiltænkte konstruktion kan kun genskabes ved at gennemføre en fysisk nedbrydning af dele af den støbte beton.

Sagsøger kræver således netop erstatning for den skade, som er opstået på det dækningsberettiget materiale som følge af den mangelfulde ud-støbningsproces (in situ), hvilket er dækningsberettiget i henhold til den indgåede forsikringspolice.

- Nedsat anvendelighed

For det tilfælde, at retten måtte finde at sammenstøbning ikke udgør en skade i All Risk Entrepriseforsikringens forstand, gøres det subsidiært gældende, at anvendeligheden af den omhandlede ejendom er nedsat som følge af sammenstøbningen, og at manglende anvendelighed er omfattet af entreprisforsikringens skadebegreb.

I "Partliner-dommen" (U2021.1811H) tillagde Højesteret ikke den bogstavelige betydning af kravet om fysisk forandring betydning, men Højesteret tillagde i stedet manglende anvendelighed afgørende betydning for sagens udfald, jf. henvisningen til Børge Dahls eksempel, der udspringer af Højesterets dom af 8. januar 1985.

Sagsøgte kan heroverfor gøre gældende, at der gælder særlige forhold for Erhvervs- og produktansvarsforsikringen, herunder det forhold, at der er udarbejdet særlige bemærkninger (af Børge Dahl), der udgør en del af forsikringsbetingelserne, og at tilsvarende ikke gælder for All Risk Entrepriseforsikring.

Dette bestrides med baggrund i, at Børge Dahl i førnævnte bemærkninger til Erhvervs- og produktansvarsforsikringen henviser til Højesterets dom i 1985.157/2H, jf. eksempel 20, side 39, der vedrører manglende anvendelighed. Bemærkningerne af Børge Dahl er således alene udtryk for den almindelige forståelse af skadebegrebet i 1985.

Det gøres på baggrund af ovenstående samlet set gældende, at skadebegrebet under den af sagsøger tegnede All Risk Entrepriseforsikring skal forstås i overensstemmelse med det almindelige skadebegreb, herunder det for erhvervs- og produktansvarsforsikringen gældende.

Sagsøgte har i øvrigt gjort gældende, at nærværende sag kan sammenlignes med en situation, som anført af sagsøgte, hvor et produkt (f.eks. et vinduesparti) ikke lever op til de aftalte krav om lyddæmpende effekt eller lignende. Dette bestrides, idet i "vindues-eksemplet" ikke er konstateret et forhold, der kan sammenlignes med sammenstøbningen af de to betondæk.

- Lyd

Ankenævnet for Forsikring har i kendelserne AK96.700 og AK 88.964 anerkendt, at lyd/støj, der går ud over, hvad man kan forvente, er omfattet af ejerskifteforsikringens skadebegreb.

I ejerskifteforsikringens skadebegreb er anført følgende:

”Med bygningskade forstås brud, lækage, deformation, svækkelse, revnedannelse, ødelæggelse eller andre fysiske forhold i bygninger”

Dette skadebegreb indeholder – ligesom både All Risk Entrepriseforsikring og Erhvervs- og produktansvarsforsikringen – krav om (fysisk) forandring af negativ karakter.

For det tilfælde, at retten ikke finder, at sammenstøbningen af under- og overgulv udgør en skade, og at skadebegrebet ikke omfatter manglende eller nedsat anvendelighed, gøres det gældende, at det alt for høje lydniveau i ejendommen udgør en dækningsberettiget skade under den tegnede entrepriseforsikring.

B. ”På den forsikrede genstand”

Sagsøgte har ikke bestridt, at gulvkonstruktionen er omfattet af den forsikrede ejendom.

For god ordens skyld henvises dog til ovennævnte højesteretsdom i U1996.1161H, hvor Højesteret udtaler følgende:

”Det angives i policen, at ikke alene bygherren, men også de til entreprisens udførelse medvirkende entreprenører er sikrede, og at policen omfatter »Arbejdsobjektet, materialer og midlertidige anlæg ...«. Højesteret finder, at policen herefter i overensstemmelse med udtalelserne fra Assurandør-Societetet og Entreprenørforeningen må forstås på den måde, at hver enkelt entreprenør skal anses som sikret ikke alene - således som det også uden særlig vedtagelse ville følge af forsikringsaftalelovens §54, stk. 1 - i relation til skade på den pågældendes eget arbejde, men også i relation til skade på de øvrige entreprenørers arbejder.

C. ”Ved uforudsete hændelser”

Det gøres gældende, at skaden på gulvkonstruktionen er opstået ved en uforudset hændelse. Det bemærkes, at der ikke ved vurderingen af, om der er tale om en uforudset hændelse kan indgå en vurdering af sagsøgers eventuelle simple uagtsomhed, jf. FAL § 20, stk. 1.

For det tilfælde, at sagsøgte skulle gøre gældende, at der er tale om grov uagtsomhed, skal det bemærkes, at dette forudsætter grov uagtsomhed hos "sikrede" dvs. i øverste ledelseslag hos sagsøgte. Dette bestrides at være tilfældet.

Det gøres derudover - som tidligere anført - gældende, at der er indtrådt skade i form af sammenstøbning med tilhørende overskridelse af krav til trinlyd.

Baggrunden herfor er, at der for det pågældende byggeri var foreskrevet en øget og usædvanlig materialetæthed i undergulvet i forhold til, hvad sagsøger sædvanligvis udfører.

Ved en fejl var den gældende (endelige) arbejdsbeskrivelse for byggeriet ikke videresendt til sagsøgers medarbejdere, der udførte støbearbejdet.

Af Arbejdsbeskrivelsen fremgik, at

" Det er essentielt, at overbetonen ikke sammenstøbes med underliggende skumbeton. Det kan f.eks. gøres ved at udlægge folie inden der udstøbes overbeton, eller ved at benytte en tykkere flydemørtel/overbeton".

Der henvises til bilag 12, hvori beskrivelsen er anført.

Da den nævnte arbejdsbeskrivelse ved en fejl ikke blev videresendt til støbeholdet, blev udstøbningen udført i overensstemmelse med sagsøgers egen K/S Arbejdsbeskrivelse, der imidlertid ikke var egnet til netop dette byggeri.

Af sagsøgers egen generelle arbejdsbeskrivelse fremgår følgende under punkt 6:

"Det kontrolleres at lyddugen er udlagt med et overlap på ca. 10 cm."

Arbejdsbeskrivelsen anvendes bl.a. ved oplæring af nye medarbejdere og som det ses heraf, er der ikke fokus på at undgå sammenstøbning, men kun på at sikre, at der udlægges med overlap. Arbejdsbeskrivelsen er fremlagt som bilag 13.

I langt de fleste byggerier, hvor sagsøger støber gulve, udgør selve sammenstøbningen ikke en skade, idet materialetætheden i de udstøbte lag ikke giver mulighed for trinlydproblemer.

I det omhandlede byggeri medførte den valgte materialetæthed og sammenstøbningen samlet set, at der er tale om en uforudset hændelse. Dette understreges da også af, at ingen af de involverede aktører i byggeriet kunne gennemskue, hvad der var årsag til de lydproblemer, der blev omtalt i det første lydnotat af 30. oktober 2019.

Forsikringselskabet har i duplikken gjort gældende, at den udførelse som ubestrideligt har fundet sted efter lydnotatet af 30. oktober 2019, jf. processkrift 1, side 1, nederst og side 2, øverst, ikke har sin baggrund i en uforudset hændelse. Hertil bemærkes, at det med bilag 14 er dokumenteret, at støbning af de omhandlede gulve var afsluttet pr. 24. oktober 2019.

Ad. 5. Undtagelser fra dækning

A. LEG3-klausulen

Sagsøgte har under den tegnede forsikring tilbudt, at fjerne standardvilkårenes punkt 5.1.2. fra forsikringsaftalen. Punkt 5.1.2. vedrører – som det fremgår lige nedenfor - bl.a. en undtagelse for mangelfuldt udført arbejde. Sagsøgtes bemærkninger om, at forsikringen ikke dækker mangler ved sagsøgtes arbejde, må ligeledes ses i dette lys, jf. også indledende bemærkninger ovenfor.

Sagsøgte tilbød at indsætte en såkaldt LEG3-klausul i stedet for punkt 5.1.2. Denne nye klausul undtager ikke skader, som følge af mangelfuldt udført arbejde, men fradrager i stedet omkostninger, der kan si-destilles med forbedringer. En entreprenør har i denne situation – i modsætning til, hvad sagsøgte indikerer – absolut kun en interesse i at udføre sit arbejde bedst muligt og i at undgå at forvolde skader.

Af forsikringspolice fremgår, side 7, følgende:

”LEG3

Følgende punkt i de almindelige betingelser afsnit 5.1.2 udgår:
 ”skader, der skyldes slid, rust og anden gradvis forringelse, eller mangelfuldt udført arbejde, mangelfulde materialer eller mangelfuld udførelse af projektering, beregning eller konstruktion. Denne undtagelse er begrænset til den del af arbejdsobjektet, hvori det slidte, forringede eller fejlbehæftet indgår, som bliver direkte ramt af skaden, men vedrører ikke andre dele af arbejdsobjektet, der bliver beskadiget som sekundær følge af en primær skade,”

og erstattes af den engelske ordlyd:

“The Insurer(s) shall not be liable for All costs rendered necessary by defects of material workmanship design plan or specification and should damage (which for the purposes of this exclusion shall include any patent detrimental change in the physical condition of the Insured Property) occur to any portion of the Insured Property containing any of the said defects the cost of replacement or rectification which is hereby excluded is that cost incurred to improve the original material workmanship design plan or specification. For the purpose of the policy and not merely this exclusion it is understood and agreed that any portion of the Insured Property shall not be regarded as damaged solely by virtue of the existence of any defect of material workmanship design plan or specification.

Uanset policen selvrisiko, er skade som følge af ovenstående er kr. 250.000.”

Da der er tale om en undtagelse til forsikringsdækning, har sagsøgte bevisbyrden for, at det anmeldte forhold er undtaget fra dækning. Sagsøger har ikke modtaget oplysninger om, hvordan sagsøgte forstår betydningen af den nævnte klausul, der har sin oprindelse fra det engelske forsikringsmarked (LEG3 er en forsikringsdækning udviklet af London Engineering Group, LEG).

Sagsøger gør gældende, at klausulens indhold skal forstås således: “Undtaget fra dækning er alle omkostninger, der viser sig nødvendige til udbedring af mangler (ved udførelse eller i projektering/design), men hvis der opstår skade på de dele af det forsikrede, hvori manglen indgår, er undtagelsen fra dækningen begrænset til at vedrøre det arbejde, der ville have medgået til udbedring af den konstaterede fejl, hvis denne var konstateret og udbedret inden forsikringsbegivenhedens (skadens) indtræden.”

LEG3-klausulen er en indskrænkning af den almindelige undtagelse anført som afsnit 5.1.2. Indførelsen af LEG3-klausulen var tiltænkt som et ønske om, at et anmeldt forhold i færre tilfælde skulle være omfattet af undtagelsen i afsnit 5.1.2, hvorfor forsikringstager og de sikrede dermed skulle have krav på en bedre dækning end uden tilføjelsen af LEG3-klausulen.

Der eksisterer ikke egentlige fortolkningsbidrag til LEG3-klausulen i Danmark, ligesom der ikke eksisterer retspraksis på området, herunder hvad der konstituerer en skade i klausulens forstand. Dog bemærkes, at LEG-3-dækningen er solgt til forsikringstager med henvisning til dæk-

ningens brede omfang og store udbredelse på det internationale marked, herunder særligt på det engelske. I de fleste tilfælde – som det også gør sig gældende i nærværende sag – blev sagsøger hverken oplyst om rækkevidden af eller hvorledes klausulen skulle forstås i forbindelse med tegningen af forsikringen. Klausulen er endda indsat på engelsk uden nogen form for oversættelse.

Sagsøgte har fremlagt en voldgiftskendelse (bilag C), der efter sagsøgtens opfattelse udgør et fortolkningsbidrag. Dette bestrides af følgende grunde:

- Kendelsen vedrører de facto skadebegrebet – og således ikke forståelsen af LEG3-klausulen.
- En voldgiftskendelse har en særlig karakter, idet der er tale om en "brachedomstol" og om meget konkrete afgørelser,
- Kendelsens resultat er – for så vidt angår skadebegrebet – afvist af Højesteret med den senere dom i "Partliner-dommen" (u2021.1811H),
- Processen, der førte til det anmeldte forhold, var udtryk for sædvanlig handlemåde, og - Forsikringstageren dokumenterede ikke fysisk skade på nogen dele af entreprisen.

Kendelsen er således hverken relevant eller sammenlignelig og har derudover ingen præjudikatsværdi.

Den omhandlede LEG3-klausul indeholder som anført en række betingelser for undtagelse af dækning:

"Undtaget fra dækning er alle omkostninger, der viser sig nødvendige til udbedring af mangler (ved udførelse eller i projektering/design), men hvis der opstår skade¹ på de dele af det forsikrede, hvori manglen indgår, er undtagelsen fra dækningen begrænset til at vedrøre det arbejde, der ville have medgået til udbedring af den konstaterede fejl², hvis denne var konstateret og udbedret inden³ forsikringsbegivenhedens (skadens) indtræden."

Ad. 1 "Skade"

Der henvises til ovenstående redegørelse for skadebegrebet under punkt 4a, der i udgangspunktet udgøres af forhold, der består i "fysisk forandring af negativ karakter".

Ad. 2. "den konstaterede fejl"

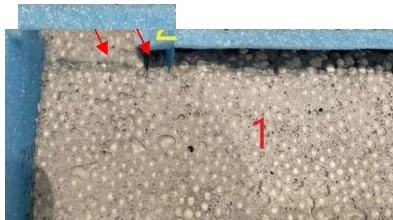
De forhold, der er undtaget fra forsikringsdækning er forhold, der ville have medgået til udbedring af den konstaterede fejl – dvs. udlægning af den resterende lyddug. Herom yderligere nedenfor.

Ad. 3. "hvis denne var konstateret og udbedret inden forsikringsbegivenhedens (skadens) indtræden."

Herefter er dækningen begrænset til at vedrøre det arbejde, der ville have medgået til udbedring af den konstaterede fejl, hvis denne var konstateret og udbedret inden skadens indtræden.

Det arbejde, der ville have medgået til at udbedring af fejlen inden skadens indtræden, ville have været arbejdet med udlægning af den resterende lyddug.

Dette kan illustreres således:

Det gøres på den baggrund gældende, at sagsøger har krav på forsikringsdækning for hele udgiften forbundet med udbedring af den konstaterede skade, og alene med fradrag af et beløb, der udgør omkostningen forbundet med udlægning af den manglende lyddug, hvis dette var foretaget inden udstøbning af det øverste lag beton, jf. LEG3-klausulen.

Sagsøgte har bevisbyrden for, at betingelserne for at anvende undtagelsen, herunder for opgørelsen af omkostningerne omfattet af undtagelsen, er opfyldt. Denne bevisbyrde er ikke løftet.

B. Andre undtagelser

Sagsøgte har endvidere gjort gældende, at der er tale om en forbedring, men har ikke redegjort nærmere herfor.

Det bestrides, at der er tale om en forbedring, idet den mangelfulde støbningsproces jo netop har forårsaget en situation, hvor gulvet ikke opfylder de gældende krav. Derudover er der i undtagelsen for LEG3 taget højde for, og undtaget, omkostninger forbundet med forbedring.

Ad. 6. Opgørelse af sagsøgers krav

Totalentreprenøren rejste på baggrund af de konstaterede forhold krav om betaling af kr. 2.528.675,00 kr. ekskl. moms over for Underentreprenør 1 og sagsøger. Det bemærkes for god ordens skyld, at totalentreprenøren ikke foretog udbedring ved at ophugge betongulvene for at udlægge

lyddug de steder, hvor den manglede. Udbedring bestod i stedet ved at udlægge ny lyddug under selve gulvbelægningen, der bestod af vinyl.

Totalentreprenørens krav var specificeret som krav på betaling for omkostninger, som totalentreprenøren havde haft til:

- Levering og montering af lyddug ved Leverandør 1: 2.074.000,00 kr.
- Test af belægningsopbygning ved Leverandør 2: : 30.000 kr.
- Diverse lyd-tests ved Akustik virksomhed : 90.372,00 kr.,
- Fjernelse af gulvopbygning i prøvebolig 2G.1.6, samt: 34.303,00 kr. (inkl. reetablering af installationer)
- Forcering – Trinlydsproblematik: 300.000,00 kr.

I forbindelse med et møde den 29. april 2020 gjorde Totalentreprenøren krav på yderligere 570.000 kr. ekskl. moms, som påstås at hidrøre fra mangler fremkommet på grund af sagsøgers arbejde, herunder ridser på facadepartier, supplerende støbning af skakte, skader på døre, ridser på gulve og rengøring af installationer i skakte. Disse omkostninger er ikke en del af nærværende sag.

Uden forinden at have tilbudt sagsøger og Underentreprenør 1 at foretage afhjælpning af lydproblemerne og fortsat uden at orientere sagsøger og Underentreprenør 1, engagerede totalentreprenøren gulvløsningsvirksomheden, Leverandør 1, til at levere og montere et ekstra akustikunderlag på ca. 17.000 m². Der er afregnet 122 kr. pr. m², og den samlede faktura lyder på 2.074.000 kr. ekskl. moms. Fakturaer for udført afhjælpning er fremlagt som bilag 3.

Der pågik herefter en række undersøgelser med henblik på en vurdering af, om det igangsatte afhjælpningsarbejde var tilstrækkeligt.

I lydnotat af 14. januar 2020 fra Akustik virksomhed (bilag 4) konkluderedes det på baggrund af orienterende stikprøvemålinger, at "målingerne bekræfter, at det er nødvendigt at anvende trinlydsmåtte 525 Acoustic Silence under alle vinylgulve." Bemærkningen skal ses i lyset af, at det var vurderet dyrere at bryde undergulvskonstruktionen op end at lægge en ekstra lyddug under vinylgulvene.

Totalentreprenøren afholdt udgifter i overensstemmelse med bilag 12 til udbedring af lyddugsproblematikken. Dette med henblik på at afværge følgerne af den af sagsøger udførte sammenstøbning. Samtidig besluttede totalentreprenøren af holde betaling til Underentreprenør 1 (og dermed til sagsøger tilbage).

Da totalentreprenøren tilbageholdt betaling svarende til det ovenfor opgjorte tab, så Underentreprenør i sig nødsaget til at indlevere klageskrift til Voldgiftsnævnet for Byggeri og Anlæg. Forinden indlevering af klageskrift indledte parterne, herunder sagsøger, dog forligsdrøftelser.

På baggrund af forligsdrøftelserne indgik parterne den 11. august 2020 forlig. Af forliget (fremlagt som bilag 5) fremgår bl.a. følgende:

Sagsøger har således afholdt kr. 1.430.000 i erstatning for følgerne af fejlen begået i forbindelse med udstøbning af det omhandlede undergulv. Det er disse udgifter, som sagsøger anser sig for berettiget til at lade dække under den tegnede forsikring hos sagsøgte.

Det påstævnte beløb udgør kr. 1.430.000 med fradrag af kr. 50.000 i selvrisiko.

Sagsøger frafalder at kræve advokatomkostninger efter FAL § 32 betalt af sagsøgte.

Som tidligere oplyst blev den konstaterede skade udbedret ved at fjerne gulvbelægningen, udlægge ny lyddug og derefter genetablere gulvbelægningen, der bestod af vinyl. Dette for at nedbringe udbedringsomkostningerne.

For god ordens skyld – og med henvisning til LEG3-klausulen - anerkender sagsøger, at sagsøger ikke har krav på den omkostning, der ville have medgået til at udlægge den lyddug, der ved en fejl ikke blev udlagt langs væggene i rummene.

Sagsøger opgjorde datidigt den sparede udgift til 20 cm lyddug rundt langs alle vægge i alle rum til i alt kr. 23.004. Opgørelsen blev vedlagt Klageskrift i sagen mod totalentreprenøren og er fremlagt som bilag 15. Beløbet fremkommer således, hvilket der vil blive redegjort for under hovedforhandlingen:

Kvadratmeter udstøbning i alt:	16.800
...	
Samlet udgift til lyddug	23.004 kr.

Det gøres gældende, at sagsøger som udgangspunkt har krav på dækning af udbedringsomkostningerne, der er opgjort til kr. 2.528.675. I henhold til LEG3-klausulen skal herefter fratrækkes omkostningen til "improve the original material workmanship design plan or specification". Denne omkostning er opgjort ovenfor til kr. 23.004, hvorefter

sagsøgers potentielle krav kan opgøres til kr. 2.505.671. Som allerede beskrevet indgik sagsøger forlig med totalentreprenøren, hvorefter sagsøgers samlede omkostninger blev opgjort således:

Sagsøgers krav udgør herefter kr. 1.430.000 med fradrag af selvrisiko á kr. 50.0000, i alt kr. 1.380.000.

Ad. 7. Selvrisici / serieskade

Det gøres gældende, at der maksimalt kan fratrækkes en selvrisiko på kr. 50.000 for de anmeldte forhold. Selvrisikoen fremgår af policen (bilag A). Sagsøgte har ikke i policen tydeligt formuleret en bestemmelse om anden selvrisiko end kr. 50.000. I policens afsnit med oversigt over de væsentlige forhold, (bilag A, side 9) fremgår således alene en selvrisiko på kr. 50.000.

Det bestrides, at der udløses en selvrisiko for hvert skadebehæftet gulv. Det afgørende er, om skaderne har samme årsag. Der henvises til gældende praksis herom:

Ankenævnet for Forsikring – kendelser AK 74.567 og AK 96. 584. I sidstnævnte kendelse bemærker Nævnet,
 "at der ved forsikringsbetingelsernes udtryk om selvrisiko og bagatelgrænse "pr. skade" efter almindelige forsikringsretlige principper forstås forhold, som har samme skadeårsag, hvilket beror på en konkret vurdering."

For så vidt angår motorkøretøjsforsikring henvises til kendelse AK 56.854.

Det gøres herefter gældende, at det følger af almindelige forsikringsretlige principper, at der udløses selvrisiko for hver årsag og dermed ikke pr. antal skader. I modsat fald vil en forsikringsdækning ved et byggeprojekt såsom Projekt X reelt være uden indhold, da afholdelse af selvrisiko for samme type skade i de fleste tilfælde vil overstige udbedringsomkostningerne i virkelig mange tilfælde.

Sagsøgtes bemærkninger om fraværet af serieskadeklausul på den omhandlede police har ingen betydning. En serieskadeklausul er ikke almindelig på entrepriseforsikringens all risk-dækning og det bestrides, at forsikringstager eller sagsøger er blevet tilbudt en sådan klausul i forbindelse med indtegnning.

..."

Forsikringselskabet har i sit påstandsdokument anført:

" ...

HOVEDANBRINGENDER

Sagsfremstillingen i relation til det faktiske hændelsesforløb relateret til det mangelfulde arbejde bestrides ikke af Forsikringselskabet.

Forsikringselskabet er således enig i, at det kan lægges til grund, at Sagsøger har udført mangelfuldt arbejde ved at trinlydsmåtten (lyddugen) ikke er ført ud til kantisoleringen. Afretningslaget (overbetonen) er således blevet støbt direkte sammen med skumbetonen. Skumbeton kan ikke i praksis regnes for at yde tilstrækkelig trinlydsdæmpning. Arbejdet er udført i strid med projektet udarbejdet af Ingeniørvirksomhed og gengivet i bilag 2. I projektet var det anført

"Det er essentielt, at overbetonen ikke sammenstøbes med underliggende skumbeton."

Det kan således lægges til grund som ubestridt under sagen, at Sagsøger udførte arbejdet mangelfuldt. Det er anført i processkrift 3, side 2, at det mangelfulde arbejde skyldtes, at man ikke havde forsynet støbefolkene på stedet med den relevante arbejdsbeskrivelse.

Forsikringselskabet har heller ikke indsigelser mod kravet rent størrelsesmæssigt i relation til de faktiske udbedringsudgifter på kr. 1.430.000 før fradrag af selvrisci. De tidligere krævede advokatombudsninger er frafaldet af Sagsøger.

Forsikringselskabet har noteret sig, at skaden er udbedret ved, at der er lagt en trinlyds-måtte (lyddug) ovenpå afretningslaget og altså mellem afretningslaget og gulvbelægningen, der efter det oplyste består af vinyl.

Den ansvarsbærende bestemmelse i vilkårenes pkt. 5.1.1 indebærer, at der skal være sket en fysisk skade eller et fysisk tab på de forsikrede genstande ved en uforudset hændelse.

Et fysisk tab kan for eksempel foreligge ved tyveri.

En fysisk skade forudsætter ligeledes en "hændelse". Der skal efter dansk ret ske en fysisk forandring af negativ karakter på den forsikrede genstand (entrepriseobjektet) som følge af en uforudset hændelse.

Den blotte tilstedeværelse af en generel ugunstig egenskab ved entrepriserobjektet, for eksempel ved at der er mangler ved arbejdet, er ikke tilstrækkeligt til at udløse den ansvarsbærende bestemmelse i forsikringsvilkårene.

At sagsøger lider et tab ved at skulle afholde udgifter til at afhjælpe mangler, udgør ikke et fysisk tab på de forsikrede genstande ved en uforudset hændelse, således som beskrevet i vilkårene. Et fysisk tab forudsætter som nævnt, at der indtræder en fysisk hændelse. En sådan fysisk hændelse er ikke indtrådt i denne sag. Gulvet er som det hele tiden har været, nemlig blot fejludført.

Efter det i sagen oplyste fremkom der et lydnotat af 30. oktober 2019, men man fortsatte med den fejlagtige udførelse i yderligere ½ år herefter, jf. blandt andet processkrift 1, side 1, nederst og side 2, øverst. I lydnotat af 30. oktober 2019, jf. bilag 1, anførtes det blandt andet

”I stort set samtlige opbrydninger er det tydeligt, at trinlydmåtten ikke er ført ud til kantisoleringen

...

Det er således Akustik virksomhedens vurdering, at årsagen til overskridelsen skyldes den mangelfulde udførelse af trinlydmåtten.”

Forsikringselskabet gør som følge heraf gældende, at også og i hvert fald den udførelse som ubestrideligt har fundet sted efter lydnotatet af 30. oktober 2019, jf. processkrift 1, side 1, nederst og side 2, øverst, ikke har sin baggrund i en uforudset hændelse.

Kravet om, at der skal foreligge en uforudset hændelse er en objektiv dækningsbeskrivelse.

Det kan under ingen omstændigheder betegnes som uforudset, at der kan opstå mangler, når man ikke sørger for at forsyne støbefolkene med den relevante arbejdsbeskrivelse, jf. processkrift 3, side 2.

Sagsogers synspunkter om ”nedsat anvendelighed” er ikke relevant for nærværende sag.

Den konstaterede mangel ved arbejdet udgør ikke en dækningsberettiget skade. Det er almindeligt antaget og følger også direkte af ordlyden af LEG 3-klausulen, at der alene foreligger en forsikringsbegivenhed, hvis der er sket en fysisk skade på den forsikrede genstand (entrepri-

seobjektet). Konstateringen af materialemangler, mangelfuld projektering, mangelfuldt design, mangelfuld arbejdsudførelse eller tilsvarende udgør således ikke i sig selv en forsikringsdækket begivenhed. LEG 3-klausulen fremgår af policen, der er fremlagt som bilag A. Der henvises til policen side 7. LEG 3-klausulen har ord for ord den ordlyd, der fremgår af den originale LEG 3-klausul, der er udarbejdet af London Engineering Group. Den originale tekst er fremlagt som bilag B.

Det fremgår af klausulen blandt andet, at

“The insurer(s) shall not be liable for

All costs rendered necessary by defects of material workmanship design plan or specification...”

Det følger ligeledes af klausulen

“For the purpose of the policy and not merely this exclusion it is understood and agreed that any portion of the Insured Property shall not be regarded as damaged solely by virtue of the existence of any defect of material workmanship design plan or specification.”

Det er herved klart beskrevet, at tilstedeværelsen af mangler ved arbejdet ikke i sig selv udgør en skade i forsikringsaftalens forstand.

Det bemærkes i den forbindelse ligeledes, at vilkårenes pkt. 5.1.1 ikke er fraveget. Vilkårenes pkt. 5.1.1 fremgår af bilag 7, side 8 og er sålydende:

“5.1.1 Hvad er dækket af forsikringen

Forsikringen dækker fysiske tab og skader på de forsikrede genstande ved uforudsete hændelser med de i policen angivne undtagelser og betingelser.”

Spørgsmålet er derfor, om der er indtrådt en fysisk skade på de forsikrede genstande ved uforudsete hændelser.

Forsikringsselskabet gør i denne sammenhæng gældende, at manglen ikke kan betegnes som uforudset, jf. bemærkningerne ovenfor. Manglen i denne sag forekommer at være udslag af en konsekvent arbejdsudførelse, der således ikke kan betegnes som uforudset. At arbejdet er udført mangelfuldt, gør ikke manglen til uforudset i forsikringsbetingelsernes forstand.

Herudover er der ikke indtrådt en fysisk skade på de forsikrede genstande. De forsikrede genstande – byggeriets nye gulve – henstår i det hele som udført. Selve tilstedeværelsen af mangler, der forårsager uønskede akustiske egenskaber ved gulvet, er ikke at betragte som en fysisk skade på arbejdsobjektet. Et tilsvarende – og altså udækket eksempel – kunne være, at man som entreprenør var forpligtet til at levere vinduer med en lyddæmpende effekt på et vist antal dB. Ved en fejl ved materialerne eller ved udførelsen, lever vinduespartierne ikke op til dette krav. I så tilfælde foreligger der mangler ved arbejdet eller materialet, men ikke nogen fysisk skade, og et skadeforsikringselskab skal ikke dække sådanne rene mangelfhjælpninger.

Det forhold, at man i dansk ret ved fortolkning af LEG 3-klausulen også lægger til grund, at tilstedeværelsen af mangler ikke er tilstrækkelig til at udløse forsikringsdækning, fremgår også af bilag C, kendelse afsagt af en voldgiftsret den 30. april 2018 hvorfra særligt henvises til side 20 – 22.

Sagsøger gør endvidere gældende, at man ikke kan anvende det danske skadebegreb på en klausul udformet på engelsk. Forsikringselskabet er ikke enige heri. Nærværende sag skal behandles efter dansk ret.

Af sagens oplysninger fremgår det, at udbedring er sket ved at udlægge et ekstra lag lyddæmpende materiale ovenpå Sagsøgers færdige gulv, hvorved lyddæmpningskravet er blevet opfyldt. Efter Forsikringselskabets opfattelse understreger dette forhold, at der er tale om en ren mangelfhjælpning, og at Sagsøgers tab i det hele er udtryk for forbedringer, jf. nedenfor.

Forsikringselskabet bestrider, at højesteretsdommen afsagt den 20. januar 2021 har nogen afgørende betydning for denne sag. Sagen angik spørgsmålet om dækning under en anden forsikringstype og angik ikke sondringen mellem mangler og skader under en entrepriseforsikring. Skulle retten mod forventning finde, at der foreligger en dækningsberettiget fysisk skade i forsikringsaftalens forstand, der ligeledes må betegnes som uforudset, gøres det gældende, at de afholdte udgifter i det hele er at betegne som forbedringer ved det udførte arbejde.

Som det fremgår af LEG 3-klausulen, dækker forsikringen ikke udgifter til forbedring af de mangelfulde eller ikke konditionsmæssige arbejder i anledning af en i øvrigt dækningsberettiget skade, uanset om der for denne forbedring foretages en udskiftning eller reparation af de mangelfulde dele.

Som nævnt udgør hele afhjælpningsmetoden og dermed afhjælpningsudgiften en forbedring af det udførte arbejde. Denne udgift bør alene afholdes af entreprenøren, der har udført det mangelfulde arbejde i strid med projektet og i øvrigt i strid med almindelig god håndværksmæssig skik.

Skulle retten mod forventning herefter mene, at der var noget at erstatte for Forsikringsselskabet, jf. i det hele bemærkningerne ovenfor, gøres det gældende, at der skal fratrækkes en selvrisiko pr. skade.

Selvrisikoen andrager kr. 250.000, jf. bilag A, side 7, nederst.

Selvrisici beregnes som bekendt pr. "skade", og Forsikringsselskabet gør gældende, at der i så tilfælde vil foreligge en skade for hvert gulv i hver lejlighed, hvor arbejdet er udført mangelfuldt. Subsidiære synspunkter herom gøres gældende, således at retten eventuelt kan fastsætte en selvrisiko pr. etape, pr. opgang, pr. arbejdssjak eller på anden måde, som retten måtte finde rimelig. Forsikringsselskabet er dog af den opfattelse, at hvert mangelfuldt udførte gulv bør udløse en selvrisiko.

Det bemærkes for den gode ordens skyld, at der ikke foreligger en seri-eskadeklausul i relation til skader på arbejdsobjektet på samme måde, som man ser ved ansvarsforsikringer, jf. også bilag 7, side 13, pkt. 7, cfr. side 9, pkt. 7. Ved en skadeforsikring beregnes der således en selvrisiko pr. skade, uanset om flere skader beror på samme type fejl.

Forsikringsselskabet har noteret sig, at Sagsøger har givet afkald på kravet om dækning for advokatombudsninger, jf. processkrift 2.
..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Parterne er enige om, at sagsøger har udført mangelfuldt arbejde ved ikke at føre lyddugen mellem de to betonlag helt ud til kanterne, hvilket de skulle ifølge projektbeskrivelsen.

Efter forsikringens pkt. 5.1.1. er det en betingelse for forsikringsdækning, at der er sket en fysisk skade på de forsikrede genstande ved en uforudset hændelse.

Denne formulering svarer til den almindelige definition af en forsikringsbegivenhed i dansk ret om, at der skal være sket en skade, og at denne skade er forårsaget af en uforudset hændelse.

En mangel i sig selv er ikke en forsikringsbegivenhed og at sagsøger pålægges at dække udgifter til afhjælpning af sagsøgers mangelfulde arbejde, er ikke et forsikringsmæssigt tab.

Der er ikke uforudset at der opstår mangler, hvis man ikke følger projektbeskrivelsen.

Sagsøger entreprise består i at lægge disse betonlag med lyddug imellem. Sagsøger lægger det således, at lyddug ikke går helt ud til kanterne. Sammenstøbningen af undergulvet og overgulvet ved kanterne er ikke en uforudset hændelse, når sagsøger ikke lægger lyddug helt ud til kanten.

Herefter findes der ikke at være sket en dækningsberettiget skade og sagsøgte frifindes.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 120.000 kr. Forsikringsselskabet har til hovedforhandlingen oplyst, at de ikke er momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

Forsikringsselskabet frifindes.

Sagsøger skal inden 14 dage til Forsikringsselskabet betale sagsomkostninger med 120.000 kr.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.

Vejledning

Retten har afsagt dom i sagen.

Hvis du er utilfreds med afgørelsen, kan du som udgangspunkt anke (klage over) dommen til landsretten. Hvis du kun er utilfreds med dommens afgørelse om sagsomkostninger, kan du kære (klage over) denne del af afgørelsen til landsretten.

Ikke alle afgørelser kan ankes eller kæres

Du kan kun anke dommen, hvis forskellen mellem byrettens dom og det resultat, du ønsker at opnå i landsretten, er over 20.000 kr. Hvis forskellen er mindre, skal du have tilladelse fra Procesbevillingsnævnet for at anke.

Landsretten kan afvise at behandle en ankesag, hvis landsretten vurderer, at der ikke er udsigt til, at sagen vil få et andet udfald i landsretten.

Du kan kun kære afgørelser om sagsomkostninger, hvis omkostningsbeløbet er fastsat til mere end 20.000 kr., eller hvis retten har bestemt, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger, og du kræver, at modparten skal betale mere end 20.000 kr. I andre situationer kan du kun kære omkostningsafgørelsen, hvis du får tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

Frister for at anke og kære

Fristen for at anke er **4 uger** fra dommens dato. Hvis du ikke kan anke uden en tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere en ansøgning til Procesbevillingsnævnet inden **4 uger**.

Fristen for at kære omkostningsafgørelsen er **2 uger** fra dommens dato. Hvis du ikke kan kære afgørelsen uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere en ansøgning til Procesbevillingsnævnet inden **2 uger**.

Sådan gør du, hvis du vil anke eller kære

Du kan anke dommen på minretssag.dk ved at trykke på knappen "Opret appel" og derefter vælge "Anke" og følge vejledningen. Hvis du vil kære omkostningsafgørelsen, skal du vælge "Kære" og følge vejledningen.

Hvis du søger om tilladelse til anke eller kære hos Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere din ansøgning til Procesbevillingsnævnet. Du kan ikke indlevere

ansøgningen på minretssag.dk.

Du kan læse mere på domstol.dk.

